

අතීතෙ උත්තරාපටේ කංසභොගෙ අසිතඤ්ජනනගරෙ මහාකංසො නාම රාජා රජ්ජං කාරෙසි. තස්ස කංසො ව, උපකංසො වාති දෙවපුත්තා අහෙසුං, දෙවගබ්බා නාම එකා ධීතා. තස්සා ජාතදිවසෙ නෙමිත්තකඛ්ඛාහමණා 'එතිස්සා කුච්ඡයං නිබ්බත්තපුත්තො කංසගොත්තං කංසවංසං නාසෙසසති'ති බ්‍යාකරිංසු. රාජා බලවසිනෙහෙන ධීතරං නාසෙතුං නාසකඛි, 'භාතරො ජාතිස්සනති'ති යාවතායුකං ධීතො කාලමකාසි. තස්මිං කාලකතෙ කංසො රාජා අහොසි, උපකංසො උපරාජා. තෙ විත්තයිංසු 'සවෙ මයං භගිනිං නාසෙසසාම, ගාරය්‍යා භවිස්සාම, එතං කසසවි අදත්වා නිස්සාමිකං කත්වා පටිජගගිස්සාමා'ති. තෙ එකථුණකං පාසාදං කාරෙත්වා තං තත්ථ වසාපෙසුං. නන්දගොපා නාම තස්සා පරිවාරිකා අහොසි. අත්ඛකවෙණු නාම දාසො තස්සා සාමිකො ආරකඛමකාසි. තදා උත්තරමධුරාය මහාසාගරො නාම රාජා රජ්ජං කාරෙසි. තස්ස සාගරො, උපසාගරො වාති දෙවපුත්තා අහෙසුං. තෙසු පිතු අවචයෙන සාගරො රාජා අහොසි, උපසාගරො උපරාජා. සො උපකංසස්ස සභායකො එකාවරියකුලෙ එකතො උගගිතසිප්පො. සො භාතු අනෙතපුරෙ දුබ්ඛිත්වා ගය්‍යමානො පලායිත්වා කංසභොගෙ උපකංසස්ස සනතිකං අගමාසි. උපකංසො තං කංස රඤ්ඤො දසෙසසි, රාජා තස්ස මහන්නං යසං අදාසි. සො රාජ්‍යපට්ඨානං ගව්‍යනෙතො දෙවගබ්බාය නිවාසං එකථුණකපාසාදං දිස්වා 'කසෙසසො නිවාසො'ති පුච්ඡිත්වා තං කාරණං සුත්වා දෙවගබ්බාය පටිබද්ධවිතොතො අහොසි.

(සත ජාතක, ජාතකධ්වකථා)

පදමාලාව

උත්තරාපටේ	(ස)	-	උතුරු පෙදෙසෙහි
අසිතඤ්ජනනගරෙ	(ස)	-	අසිතඤ්ජන නුවර
ජාතදිවසෙ	(ස)	-	උපන්දා
නෙමිත්තකඛ්ඛාහමණා	(ස)	-	නිමිති කියන බමුණෝ
කුච්ඡයං	(නා)	-	කුසෙහි
නිබ්බත්තපුත්තො	(ස)	-	උපන් පුතා
බ්‍යාකරිංසු	(ක්‍රි)	-	ප්‍රකාශ කළහ
බලවසිනෙහෙන	(ස)	-	බලවත් සෙනෙහසින්
යාවතායුකං	(ස)	-	දිවිඇතිතාක්
ගාරය්‍යා	(ක්‍රි)	-	ගැරහිය යුතු වූවෝ
නිස්සාමිකං	(ස)	-	ස්වාමි පුරුෂයා නැති තැනැත්තියක
පටිජගගිස්සාම	(ක්‍රි)	-	රැක බලා ගන්නෙමු / පෝෂණය කරන්නෙමු
එකථුණකං	(ස)	-	එක්වැමින් යුතු
වසාපෙසුං	(ක්‍රි)	-	වාසය කරවූහ

පරිවාරිකා	(ස)	-	පරිවාර ස්ත්‍රියක්
අවවයන	(නා)	-	ඇවැමෙන්
එකතො	(නි)	-	එකට
උගහිතසිපෙසා	(ස)	-	උගත් ශිල්ප ඇත්තා
අනෙතපුරෙ	(ස)	-	අන්ත:පුරය
දුබ්බිකා	(පු.ක්‍ර.)	-	ද්‍රෝහ වී
ගයාමානො	(කි)	-	අල්ලා ගනු ලබන්නේ
පටිබද්ධවිකේතා	(ස)	-	බැඳුණු සිතැත්තේ

අභ්‍යාස

01. 'පිතුසිනෙහං' යන ඡේදය සිංහලට නගන්න.

02. ඡේදය ඇසුරෙන් පාලියෙන් පිළිතුරු ලියන්න.

- i. මහාකංසො රාජා කසමිං නගරෙ රජං කාරෙසි?
- ii. මහාකංසරඤ්ඤා කා නාම ධීනා අහොසි?
- iii. මහාකංසරඤ්ඤා කෙ නාම පුත්තා අහෙසුං?
- iv. උත්තරමධුරායං කො රජං කාරෙසි?
- v. දෙවගබ්බාය කා නාම පරිවාරිකා අහොසි?

03. සිංහලෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. මහාකංස රජුගේ දියණිය උපන්දා නිමිති පාඨකයෝ රජුට කුමක් කීවාහු ද?
- ii. සහෝදරවරු නැගණිය නොමරා පෝෂණය කළේ කුමක් නිසාද?
- iii. උපසාගර යුවරජු උත්තරමධුරාවෙන් පැන ආවේ කුමක් නිසා ද?
- iv. උපසාගර හා උපකංස අතර වූයේ කවර හිතවත් බවක් ද?

03. ඡේදයේ වාක්‍ය රටාව අනුගමනය කොට පාලියට නගන්න.

පෙර ලක්දිව මාගම් නුවර කාවන්තිස්ස (කාකවණ්ණතිස්ස) නම් රජෙක් රාජ්‍ය කරවීය. ඔහුට අභය හා තිස්ස යැයි කුමාරවරු දෙදෙනෙක් වූහ. එක දියණියක් ද වූවා ය. අභය කුමාරයා පියරජුගේ වචනයට ද්‍රෝහී වී (දුබ්බිකා) දීඝවාපියට පලා ගියේ ය. දියණිය ගිහිගෙන් නික්ම පැවිදිවූවා ය. පියරජුගේ ඇවැමෙන් අභය කුමාරයා රජ විය. තිස්ස කුමරු යුවරජ විය.

සරල වාක්‍ය රචනා නිර්මාණය

රචනයක් යනු යමක් විසිතුරු ලෙස කීම සඳහා වචන ගැළපීම යි. වාක්‍ය සමූහයක් උචිත පරිදි ගැළපීම වාක්‍ය රචනාවකි. මල් සමූහයක් පිළිවෙළකට ගෙතීම, මුතු ඇට සමූහයක් නිසි පරිදි ඇමිණීම ද රචනාවකි. තැනට උචිත පරිදි මුතු මල් ආදිය යොදා ගෙතීමෙන් මාලය අලංකාර වේ. එමෙන් ම වාක්‍ය රචනය ද උචිත වැකි නිසි තැනට යොදා ගැළපීමෙන් අලංකාර වේ. උපමා රූපක උද්ධෘත පාඨ මඟින් රචනය වඩාත් විසිතුරු කළ හැකි ය.

රචනාවක් ලියන්නේ රචකයා දන්නා වාක්කෝෂය උපයෝගී කොට ගෙන ය. පාලි රචනා ලිවීමේ දී ද අප විසින් අනුගමනය කළ යුත්තේ තමා දන්නා වචනමාලාව උපයෝගී කරගෙන වාක්‍යය නිර්මාණය කිරීමයි. නිර්මාණය කළ වාක්‍යය උචිත පරිදි ගැළපීමෙන් හොඳ රචනාවක් බිහි වේ. පාලි වාක්‍ය රචනයේ දී විශේෂයෙන් උපයුක්ත වන වචනමාලා, නිපාත හා සංඛ්‍යා භාවිතය පිළිබඳ කරුණු කීපයක් මෙහි ලා උගනිමු.

නිපාත

රචනය විසිතුරු කර ගැනීමට නිපාත උපයෝගී වේ. එනිසා මෙහි ලා පාලියේ නිතර භාවිත නිපාත කීපයක් අර්ථ සහිතව දක්වමු.

අවිරං	- වැඩි කලක් යන්නට පෙර	අස්ස	- අද
අඤ්ඤා	- වෙන තැනක	අඤ්ඤා	- වෙන ක්‍රමයකින්
අනු	- මෙහි	අදා	- ඒකාන්තයෙන්
අධුනා	- දැන්	අධො	- යට
අනෙතා	- ඇතුළත	අභිකමණං	- නිතර
අබ්‍යුමෙම	- අපොයි	අලං	- කම් නැත
ආරා	- දුරින්	ආවි	- ප්‍රකට
උදධං	- උඩ	එකකමනතුං	- එක්වරක්
එකදා	- එක්කලෙක	එතරහි	- දැන්
එතතාවතා	- මෙපමණකින්	කතිධා	- කී ආකාරයකින්
කතිකමනතුං	- කීවරක්	කිතතාවතා	- කොපමණකින්
බිප්පං	- වහා	චිරෙන	- බොහෝ කලකින්
තසමා	- එහෙයින්	තිරියං	- හරහට
දිවා	- දවල්	ධූවං	- ඒකාන්තයෙන්
නනු	- නොවේ ද	පච්ඡා	- පසුව
පටිගච්චෙව	- කල් ඇතිවම	පාතො	- උදෑසන
පුනපුනං	- නැවත නැවත	පුරතො	- ඉදිරියෙන්
පුරා	- පෙර	බහුසො	- බොහෝ සෙයින්
මිච්ඡා	- මිථ්‍යාව	මුධා	- නොමිලේ, නිකම්ම
මුසා	- බොරුව	යදා	- යම්කලෙක
යථා	- යම්සේ	යාව	- යම් පමණ

වන	- ඒකාන්තයෙන්	විනා	- නැතිව
සකකා	- හැකිය	සද්ධි	- සමග
සබ්බසථ	- හැමතැනම	සමනතා	- හාත්පස
සායං	- සවස	සුවෙ	- හෙට
හියො	- ඊයේ		

යුගල පද

අනනපාන	- ආහාරපාන
අනුබ්බර	- අද බිහිරි
උච්චාරපසංසාව	- මළ මූත්‍ර
කයවිකකය	- මිළදී ගැනීම විකිණීම
බජ්ජභොජ්ජ	- කෑ යුතු අනුභව කළ යුතු දේ
බයවයං	- විනාශය හා ගෙවියාම
බෙත්තවස්සු	- කෙත් වතු
කෙසමසසු	- කෙස් රවුල්
දෙවමනුසංස	- දෙව් මිනිස්
පතනච්චර	- පා සිවුරු
පුත්තදාර	- අඹු දරු
මඤ්චපීඨ	- ඇඳ පුටු
රත්තිඤ්චා	- රැ දවල්
වධබ්බත	- හිංසාව හා හිරකිරීම
වාතාකප	- වාතය හා අවිව
සුරාමෙරය	- පෙරු මත්පැන් හා පැසවූ මත්පැන්
හිසිබිමෙහාහන	- කොට්ට මෙට්ට
හත්පාද	- අත් පා
හට්ඨපහට්ඨ	- කුටු පහටු

විරුද්ධාර්ථ විශේෂණ පද

අණු	කුඩා	මූල	මහත්
අප්පසසුත	නූගත්	බහුසසුත	උගත්
අප්පාබාධ	අල්පරෝග ඇති	බවහාබාධ	බොහෝ රෝග ඇති
අප්පච්ඡ	අල්පච්ඡ	මහිච්ඡ	මහත් ආශා ඇති
උච්ච	උස්	නීච	මිටි / පහත්
උජ්ජ	සෘජු	වඞ්ක	වක් වූ
උභාන	අඩු	අධික	වැඩි
කිස	කෙටිටු	මූල	මහත්
ථාවර	නිශ්චල	ජඞ්ගම	චංචල

දහර	බාල	මහලලක	මහලු
නිව්ව	වෙනස් නොවන	අනිව්ව	වෙනස් වන
පිය	ප්‍රිය වූ	අප්‍රිය	අප්‍රිය වූ
බාල	මෝඩ	පණ්ඩිත	නුවණැති
විවට	විවෘත වූ	පට්ඨනන	වැසුණු
සාවස්	වැරදි සහිත	අනවස්	වැරදි රහිත

දින මාස හා සංඛ්‍යා යෙදීම

නිවැරදි ව දින මාස සංඛ්‍යා ආදිය යෙදීම සාර්ථක රචනයකට අවශ්‍ය වෙයි. එනිසා මෙහි ලා ඒ පිළිබඳ ව කෙටි හැඳින්වීමක් දැක්වේ.

සතියේ දවස්

රවිවාරො	ඉරිදා
චන්ද්‍රවාරො	සඳුදා
කුජවාරො	අඟහරුවාදා
බුධවාරො	බදාදා
ගුරුවාරො	බ්‍රහස්පතින්දා
කවිවාරො/ සුක්කවාරො	සිකුරාදා
සනිවාරො	සෙනසුරාදා

මාස 12

චූෂ්ඨ	දුරුතු
මාඝ	නවම්
ඵග්‍රහ	මැදින්
චිත්ත	බක්
වෙසාඛ	වෙසක්
ජෙට්ඨ	පොසොන්
ආසාලහ	අසල
සාවණ	නිකිණි
පොඨපාද	බිනර
අසසුජ	වප්
කත්තික	ඉල්
මාගසිර	උදුවප්

සංඛ්‍යාවක් පාලියෙන් ලිවීමේ දී අනුගමනය කරන්නේ අග සංඛ්‍යාවේ සිට ලිවීමේ ක්‍රමය යි. මෙහි දී සංඛ්‍යාවන්හි සම්බන්ධතාව දැක්වීමට අධික හෝ උත්තර යන පද යොදා ගැනේ.

1932 යන්න පාලියෙන් ලිවීමේ දී

32	-	දවනතිංස
900	-	නවසත
1000	-	සහසස

දවනතිංස + අධික + නවසත + උත්තර + සහසසං යන මෙය සන්ධි කොට දවනතිංසාධිකනවසතුත්තරසහසසං යනුවෙන් යොදයි.

2556 යන්න

56	-	ඡපඤ්ඤාස
500	-	පඤ්චසත
2000	-	ද්විසහසස

ඡපඤ්ඤාසාධිකපඤ්චසතුත්තරද්විසහසසං යනුවෙන් ලිවිය යුතු ය.

ඒ අනුව වර්ෂ මාසාදිය පහත සඳහන් පරිදි පාලියෙන් ලිවිය හැකි ය.

2017 හි උදාවප් මස 18 වැනි සඳුදා අනුරාධපුරයේ මහා පූජොත්සවයක් පැවැත්වේ.

සත්තරසාධිකද්විසහසසං වසෙස මාගසිරෙ අධ්‍යාරසමෙ චන්ද්‍රවාලෙ අනුරාධපුරෙ මහාපූජොත්සවං පවත්නාති.

බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් වර්ෂ 236 දී පොසොන් මස පුර පසළොස්වක දා මිහිඳු හිමි ලක්දිවට පැමිණියේ ය.

හගවතො පරිනිබ්බානතො ඡන්තිංසාධිකද්විසතෙ වසෙස ජෙට්ඨමාසෙ සුකකපකෙක පණ්ණරසියං මහාමහිඤ්ජෙට්ඨො ලඛ්ඛාදීපං ආගමී.

බුද්ධ වර්ෂ 2565දී වෙසක් මස පළමු වෙනි සඳුදා අපගේ පිරිවෙණෙහි පූජාවක් වන්නේ ය.

සමබුද්ධපරිනිබ්බානතො පඤ්චසධ්‍යාධිකපඤ්චසතුත්තරද්විසහසසං වසෙස චෙසාඛමාසෙ පඨමසමී. චන්ද්‍රවාලෙ අමහාකං පරිවෙණෙ මහාපූජා හවිසසාති.

සරල රචනා ලිවීම

යම්කිසි මාතෘකාවක් අනුව අප දන්නා වචන උපයෝගී කරගෙන නිවැරදි උක්තාබ්‍යාක ගැලපීමෙන් වාක්‍යය ලියා එම වාක්‍යය නිසි පිළිවෙළට ගැලපීමෙන් වාක්‍ය රචනයක් බිහි වේ. ආදර්ශ රචනා කීපයක් මෙහි දක් වේ.

සීහෝ

සීහෝ පන වතුප්පදෝ සතොතා. සීහා වනෙ වසනති. අප්‍රිකාමහාදවීපෙ සීහා බහුසෝ ජීවනති. සීහස්ස මිගරඤ්ඤා නාදං සීහනාදනති වොහරනති. සීහනාදං සුඛා තිරවණානගතා සතතා යෙහුයොන හයං සංවෙගං සනතාසං ආපජ්ජනති. සීහා පන මංසබ්බාදකා සතතා භවනති. තෙ කදාපි තිණානි න බාදනති. සීහෝ පන මහෙසකෙබ්බා මහානුභාවො සතොතො හොති. තසමා සීහෝ මිගරාජා'ති වදනති.

පාලිභාසා

පාලිභාසා පන මාගධීභාසා තනතිභාසා ආදී නාමෙහි ව වොහරනති. සමමාසමබ්බද්ධො පාලිභාසාය ධම්මං දෙසෙසි. බුද්ධසාවකා බුද්ධධම්මං ව පාලිභාසා ව භාණ්ඩපරමපරාය ආනෙසුං. පච්ඡා තෙ බුද්ධධම්මං පාලිභාසාය පොඤ්ඤෙසු ලිබ්බු. තෙපිටකං අට්ඨකථා ටීකා ව පකරණගථා ව වංසකථායො ව පාලිභාසාය රචිතා හොනති. අජ්ජාපි සොගතා ජනා පාලිභාසාය තෙසං ආගමිකකිව්වානි කරොනති. පාලිභාසා පන කොමලා මනොරමා භාසා භවති. අට්ඨකථාවරියා 'සා මාගධී මූලභාසා'ති පාලිභාසා එව ආදිකප්පිකානං මනුස්සානං භාසා'ති ආහංසු.

අභ්‍යාස

01. සුදුසු පද වරහන් තුළින් තෝරා හිස්තැන් පුරවා සිංහලට නගන්න.

(නිවාසිතතතා/ නාම/ රඤ්ඤා/ පට්ඨාය/ අකංසු/ උත්තරමජ්ඣිමපදෙසෙ/ නකඛතෙනන/ සිරිලංකායං/ විරකාලං/ මහාමහිඤ්ඤෝරො/ අජ්ජාපි/ වජ්ඣං/ බුද්ධසාසනං/ විදෙසීය/ පසසිතුං)

අනුරාධපුරං

අනුරාධපුරං පන පතිට්ඨිතං හොති. අනුරාධනාම අමච්චන වා අනුරාධ පතිට්ඨාපිතතතා ව අනුරාධපුරං හොති. පණ්ඩුකාභය කාලෙ ඉදං පුරං අගරාජධානි අහොසි. තතො බහවො සීහලරාජානො අගරාජධානිං කඛා රට්ඨපරිපාලනං දෙවානම්පියතිස්සරඤ්ඤා කාලෙ ලඛකාදීපෙ පතිට්ඨාපෙසි. තතොප්පභූති අසමීං නගරෙ චෙතිශාරාමපසාදමඤ්ඤා කාරාපිතා හොනති. සිරිමහාබෝධිං ව සොවණණමාලිමහාවෙතිං ව අනුරාධපුරෙ දිස්සති. එතරහි දෙසීය සංචාරකා පූජනීයධ්‍යානානි නට්ඨාවසිට්ඨානි අනුරාධපුරං ගච්ඡනති.

02. පහත සඳහන් වාක්‍යය සිංහලට නගන්න.

- i. සිද්ධස්ථානවලදී ආසාදනප්‍රණයන් මාසය රක්තිය ස්ථාපිතව.
- ii. සංස්කෘතියේ දැක්මක් බොධිසාධයාගේ මානසික පණතරයයි. ලංකාදීපමාලාව.
- iii. හඟවා එකසමී. ප්‍රසංගමයේ ව්‍යවහාරය ලංකාදීපමාලාවේ යකඩ දමයි.
- iv. හඟවන පරිනිබ්බානතො වතනාලිසාධිකවතුසතෙ වසෙස ථෙරා මාතුලපදෙසෙ ආලෝකගුණයා තෙපිටකං පොඤ්ඤා ලිඛිංසු.
- v. මයං ව්‍යවහාරනොපපන්නි යාව සුක්කවාරො පරිවෙණං ගතො තස්සිපං ගණනාම.

03. පහත සංඛ්‍යා පාලියෙන් ලියන්න.

- i. 276
- ii. 2568
- iii. 3264
- iv. 5635
- v. 84000

04. පහත මාතෘකා සඳහා වාක්‍ය 06කට නොඅඩු රචනා පාලියෙන් ලියන්න.

- i. මම පරිවෙණං
- ii. සිරිලංකාදීපං
- iii. පුලන්ද්‍රපුරං
- iv. සාරිපුත්තකෙටරො
- v. ගජො